

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจสถานภาพของสารสนเทศในสื่อมวลชน และนำเสนอแนวทางการสร้างสารสนเทศที่มีคุณภาพที่มุ่งเน้นการสนองตอบผลประโยชน์ของสาธารณะ โดยจำแนกขอบเขตของคุณภาพออกเป็น 4 มิติ คือ ด้านสาระและความหลากหลายของเนื้อหา ด้านจริยธรรมและศีลธรรมของเนื้อหา ด้านการส่งเสริมประชาสังคม และด้านความเป็นอิสระจากการถูกแทรกแซง โดยใช้วิธีการศึกษาจากการทบทวนแนวคิดและตัวอย่างของสารสนเทศในสื่อมวลชนที่มีคุณภาพ การวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ การสังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ โดยเน้นเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์

สรุปได้ว่า ในด้านของสาระและความหลากหลาย สารสนเทศของสื่อมวลชนยังกระจุกตัวอยู่ในรูปแบบการนำเสนอที่จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาประเภทบันเทิง ขาดการกระจายของเนื้อหาที่เข้าถึงคนทุกกลุ่ม และเนื้อหาด้านข่าวสารและสาระประโยชน์มีแนวโน้มลดลง ในด้านจริยธรรมและศีลธรรม พบว่าสื่อมวลชนมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิทธิส่วนบุคคล ผลิตภัณฑ์ในแง่มุมต่างๆ โดยเฉพาะด้านเพศ และสะท้อนความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ในด้านการส่งเสริมประชาสังคม พบว่าสื่อมวลชนยังเป็นเพียงแค่ผู้นำเสนอเหตุการณ์ มากกว่าจะเป็นเวทีที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม ในกรณีของวิทยุและโทรทัศน์พบว่ารายการเพื่อคนด้อยโอกาสต่างๆ ถูกลดจำนวนลงอย่างมาก และจัดไว้ในเวลาที่ไม่เหมาะสม ในด้านความเป็นอิสระจากการถูกแทรกแซง พบว่าหนังสือพิมพ์พยายามสร้างมาตรการของการตรวจสอบเนื้อหาภายในกองบรรณาธิการเพื่อรักษาความเป็นอิสระจากการถูกแทรกแซงของภาครัฐกิจและการเมือง แต่รูปแบบของการแทรกแซงก็พัฒนาขึ้นไปเรื่อยๆ ส่วนวิทยุและโทรทัศน์พบว่าภายใต้โครงสร้างที่รัฐบาลเป็นเจ้าของและให้สัมปทานแก่เอกชนนั้น มีส่วนอย่างยิ่งต่อข้อจำกัดด้านอิสรภาพของสื่อ โดยเฉพาะในรายการประเภทข่าวและวิเคราะห์ข่าว และมีส่วนต่อการปรับผังรายการที่เป็นไปตามเงื่อนไขทางการตลาดมากกว่าผลประโยชน์ของสาธารณะ

งานวิจัยนี้ได้เสนอแนะแนวทางการสร้างสารสนเทศที่มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นที่กลุ่มสำคัญ 3 กลุ่ม คือ รัฐบาล สื่อมวลชน/กลุ่มผู้ประกอบการผลิตรายการ และประชาสังคม อาทิ ให้รัฐจัดสรรส่วนแบ่งเวลาของรายการโทรทัศน์และวิทยุให้มีเนื้อหาเพื่อประโยชน์ของกลุ่มต่างๆ เช่น เด็ก ผู้หญิง ผู้ด้อยโอกาส ให้ผู้ประกอบการรายย่อยได้มีโอกาสผลิตรายการในช่วงเวลาที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ให้สื่อมวลชนจัดสรรผลกำไรจากการผลิตเชิงพาณิชย์เข้ากองทุนพัฒนาสื่อ ผลิตคู่มือเพื่อกำกับคุณภาพของเนื้อหาสื่อ และให้ภาคประชาชนจัดตั้งกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะของการรู้เท่าทันสื่อ

The objective of this research is to investigate media content in mass media and to propose how to create media content with quality which pay attention to public interest. The quality of media content investigated here would be limited to 4 areas: a) the diversity of media content; b) the ethics and morality of media content; c) the promotion of civil society; and d) the independence of media content from intervention. The method followed would be to review concepts and example of media content from quality media, to analyze the media content and synthesize data from other related researches as well as to interview people. The media emphasized would be newspaper, radio and television.

In conclusion, in term of diversity of media content, it is still limited by the presentation form. Most of the contents are in entertainment. There is not enough diversity to reach all groups of people. News and feature programs tend to be decreased. For the ethics and morality of media content, media often violate human rights and privacy rights. It reproduces several myth, especially gender bias. It represents different forms of violence. For the promotion of civil society, media still take a role of reporter, rather than an advocator for movement in civil society. Among radio and television programs, numbers of program for disadvantaged groups are dramatically reducing and what is left is scheduled during inappropriate time. For the independence of media content from intervention, newspapers try to set up a measurement within the editorial team to prevent intervention from business and political sectors. However intervention has progressed and come in different forms. Radio and TV under the ownership of government with granted to private sector, play an eminent role in limiting freedom of the media, especially for news or news analysis programs. It also has an effect on the adjustment of program schedule which cares more on the market condition than public interest.

This research recommends how to produce quality media content, emphasizing on Government, media/producer of programs and civil society. Example are for the government to provide enough time-sharing of radio and TV programs for programs with content for the interest of different groups, such as children, women, disadvantaged groups. At least 10 percent of the programs during prime time to be produced by small producers. All media to contribute parts of their profit from commercial programs to media development fund. Manual on production of quality

media content to be developed. Public sector to set up a group to develop skill on media literacy.